

MEŽA KONSULTATĪVĀS PADOMES SĒDES PROTOKOLS

2024. gada 23. aprīlī

Nr. 3.3-12e/2/2024

Rīgā,

Republikas laukumā, 2

Pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 19. panta trešajā daļā un Ministru kabineta 2012. gada 3. jūlija noteikumu Nr. 473 „Meža konsultatīvās padomes nolikums” 9. punktā noteikto, Meža konsultatīvās padomes (turpmāk – padome) sēdē piedalās:

Konsultatīvās padomes priekšsēdētājs

Armands Krauze Zemkopības ministrs

Konsultatīvās padomes locekļi

Pēters Putniņš	AS „Latvijas valsts meži” valdes priekšsēdētājs
Arnis Muižnieks	biedrības „Latvijas Meža īpašnieku biedrība” valdes priekšsēdētājs
Agris Meilerts	SIA “Latvijas Finieris Mežs” valdes loceklis
Indulis Kovisārs	biedrības „Latvijas Kokrūpniecības federācija” padomes priekšsēdētājs
Kristaps Klauss	biedrības „Latvijas Kokmateriālu ražotāju un tirgotāju asociācija” valdes loceklis
Jānis Magaznieks	biedrības “Latvijas Kokmateriālu pircēju biedrība” un biedrības “Latvijas Kokmateriālu pārdevēju biedrība” Vienotās konsultatīvās padomes valdes loceklis
Mārtiņš Līdums	biedrības „PEFC Latvijas Padome” padomes priekšsēdētājs
Artūrs Bukonts	biedrības “Latvijas Neatkarīgo mežizstrādātāju asociācija” izpilddirektors
Māris Liopa	biedrības „Latvijas Mežu sertifikācijas padome” padomes priekšsēdētājs
Andis Malējs	mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības „Mežsaimnieks” valdes loceklis, biedrības “Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija” valdes loceklis

Lelde Eņģele	nodibinājuma „Latvijas Dabas fonds” padomes locekle
Jānis Priednieks	biedrības „Latvijas Ornitoloģijas biedrība” valdes loceklis, kas pārstāv Viesturu Ķerus uz pilnvaras pamata.

Konsultatīvās padomes padomdevēji

Andris Širovs	Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora p.i.
Linards Sisenis	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Meža fakultātes dekāns
Jurgis Jansons	Latvijas Valsts Mežzinātnes institūta “Silava” direktors
Sniedze Sproģe	biedrības “Latvijas Pašvaldību savienība” padomniece
Raimonds Kasparinskis	Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātes asociētais profesors
Raimonds Bērmanis	SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” filiāles „Meža konsultāciju un pakalpojumu centrs” direktors
Aivars Žūriņš	Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūta vadošais pētnieks
Andrejs Domkins	SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts” valdes loceklis
Solvita Krodzniece	Ogres tehnikuma Mežsaimniecības, kokizstrādājumu un medību nodaļas profesionālo mācību priekšmetu pedagogs
Daiga Vilkaste	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Dabas aizsardzības departamenta direktore
Andis Purs	Zemkopības ministrijas Meža departamenta direktors
Ilze Silamiķele	Zemkopības ministrijas Meža departamenta Meža nozares stratēģijas un atbalsta nodaļas vadītāja vietniece

Citi dalībnieki

Daiga Grīnfelde	AS „Latvijas valsts meži” Korporatīvo attiecību vadītāja
Normunds Knēts	Valsts Meža dienesta pārstāvis
Agnis Šmits	Latvijas Valsts mežzinātnes institūta “Silava” vadošais pētnieks
Raivis Kronbergs	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs
Lelda Pamovska	Zemkopības ministrijas Meža departamenta Meža resursu un medību nodaļas vecākā eksperte

Baiba Baltvilka nodibinājuma “Latvijas Dabas fonds” politikas koordinatore

Konsultatīvās padomes sēdē nepiedalās Konsultatīvās padomes locekļi

Vilnis Ķirsis Rīgas domes priekšsēdētājs
Ieva Erele biedrības „Asociācija „Latvijas Mēbeles”” valdes locekle

Arvīds Ozols Valsts meža dienesta ģenerāldirektors
Jānis Rozītis nodibinājuma „Pasaules dabas fonds” direktors
Kristīne Rapa arodbiedrības „Latvijas Meža nozaru arodu biedrība” priekšsēdētāja

Sēdi protokolē

Iveta Zariņa Zemkopības ministrijas Meža departamenta Meža nozares stratēģijas un atbalsta nodaļas vecākā eksperte

Dienas kārtībā:

1. Iepriekšējās sēdes protokola apstiprināšana un informācija par paveikto (A. Purs, Zemkopības ministrijas Meža departaments):
 - a) Mizgraužu bojājumu reģistrācija “Mednī”;
 - b) LV pozīcija Atmežošanas regulas ieviešanas termiņa sakarā;
 - c) Egļu ciršanas vecuma samazināšanas pamatojuma sagatavošana un virzība.
2. Satversmes tiesas sprieduma lietā nr. lietā Nr. 2023-01-03 izpilde. (N. Knēts, Valsts meža dienests);
3. Satversmes tiesas spriedums lietā nr. lietā Nr. 2023-01-03 ietekme uz meža īpašniekiem; (A. Muižnieks, Meža īpašnieku biedrība);
4. Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes (A. Purs);
5. Dažādi jautājumi.

Sēde tiek atklāta plkst. 9.00.

Padomes priekšsēdētājs A. Krauze atklāj Meža konsultatīvās padomes sēdi iepazīstinot tās dalībniekus ar dienas kārtību un aicinot papildināt ar citiem svarīgiem jautājumiem. Priekšlikumu nav.

1. Iepriekšējās sēdes protokola apstiprināšana un informācija par paveikto

ZM Meža departamenta direktors Andis Purs ziņo par iepriekšējā sēdē rosināto iniciatīvu realizēšanu:

- a. **Mizgraužu bojājumu reģistrācija “Mednī”:** Izvērtējot pieredzi, ir secināts, ka mežsaimnieku iesaiste bojājumu reģistrēšanas sistēmā nesniedz vajadzīgo rezultātu. VMD šobrīd skata iespēju izmantot attālās uzraudzības sistēmas iespējas, kas ļauj reģistrēt mizgraužu bojājumus katrā 10x10 pikseļu nogabalā. Notiek pārrunas ar somu uzņēmumu, kas piedāvā šo sistēmu. Tās izmaksas ir 35 tūkstoši eiro. Uzdots VMD izvērtēt iepirkuma iespējas. Privātie mežu īpašnieki informāciju par

mizgraužu bojājumiem savās mežaudzēs varēs iegūt caur LVM GEO. Par mizgraužiem piedāvājums ir informēt MKP par situāciju ar mizgraužiem uz 15. maiju.

A. Muižnieks atgādina, ka viņa priekšlikums bija ne tikai par mizgraužu ziņojumiem, bet arī par to, lai lietotnē meža īpašnieks varētu operatīvi informēt reģistru arī par savu saimniecisko darbību. Iebildums tiek pieņemts zināšanai.

- b. **LV pozīcija Atmežošanas regulas ieviešanas termiņa sakarā:** 26. martā ES lauksaimniecības ministru sanāksmē tika aktualizēts jautājums par Atmežošanas regulas spēkā stāšanās datumu. Kritisku pozīciju ieņēmusi arī Vācija, kas atbalsta Austrijas priekšlikumu, kuru atbalstam mēs līdz ar citām ES dalībvalstīm. Latviju šajā sanāksmē pārstāv N. Strūve.

K. Klauss izsaka šaubas par to, cik reāli ir kaut ko panākt, jo laika regulas atlikšanai palicis pavisam maz.

- c. **Egļu ciršanas vecuma samazināšanas pamatojuma sagatavošana un virzība:** šis MKP priekšlikums ir izvērtēts, un, ņemot vērā Satversmes tiesas spriedumu, aicina šo jautājumu iekļaut meža nozares pamatnostādņēs. Lai novērtētu mizgrauža postījumus, šogad ZM ir atbalstījusi zinātnisko pētījumu par šo jautājumu.

Padomes balsojums par protokola apstiprināšanu

Balsošanas rezultāts: par – 12; pret – 0; atturas – 0; nebalso – 0.

Iebildumu nav. Protokols ir apstiprināts.

2. **Ziņojums Satversmes tiesas sprieduma Lietā nr. lietā Nr. 2023-01-03 izpilde.**

Ziņo N. Knēts, Valsts meža dienests: Pārskatāmajā laika periodā bija izsniegtas 22 tūkstoši caurmēra ciršu atļaujas, lielākā no tām daļa atbilst vecajam caurmēram vai vecumam un ir jau izcirstas. Atlikuši 5887 nogabali, kurus ir uzdots pārbaudīt dabā, lai noskaidrotu, vai ir iespējams atcelt ciršanas apliecinājumus. Ja nogabalā mežizstrāde ir jau uzsākta, tad to apturēt nebūs iespējams. Rīkojuma izpildes termiņš ir nolikts 15. maijs.

A. Krauze vaicā, vai apliecinājumu saņēmējiem ir nosūtītas arī vēstules. N. Knēts atbild, ka vēstules nosūtītas nav, jo tiem, kuru apliecinājumus atcelt nevarēs, tiem vēstules nesūtīs. Lēmuma veidā informāciju sūtīs tiem, kuru ciršanas apliecinājums būs atcelts.

B. Baltvilka jautā, vai šobrīd apliecinājumu saņēmēji vēl drīkst cirst līdz lēmuma saņemšanai. N. Knēts atbild, ka Meža dienestam nav kapacitātes, lai pārbaudītu 5887 nogabalus vienas dienas laikā. Turklāt informācija par Satversmes tiesas spriedumu ir izplatīta ar visiem iespējamiem publiskiem ziņu kanāliem, un visi, kas ir uzrunāti, apliecina, ka ir likum-paklausīgi un apzinās sprieduma jēgu un būtību.

L. Enģele interesējas, kas notiek ar tiem nogabaliem, kuru caurmērs kopš 2022. gada jau ir sasniedzis iepriekš pieļaujamo. N. Knēts atbild, ka tieši tas ir mežziņa pienākums dabā novērtēt uz šo brīdi esošo situāciju.

L.Enģele jautā, vai ir jau zināma informācija par mežziņu darba rezultātiem. N. Knēts atbild, ka apkopošanas darbs vēl ir procesā, jo darba apjoms ir nevienmērīgs.

Padome pieņem zināšanai dienesta sniegto informāciju.

3. **Satversmes tiesas spriedums Lietā nr. lietā Nr. 2023-01-03 ietekme uz meža īpašniekiem.** Ziņo A. Muižnieks, Meža īpašnieku biedrība. [Saite uz prezentāciju te:](#)

Muižnieks rosina balsot par to, lai veiktu grozījumus MK noteikumos, atceļot visu dokumentu pakotni, kas tika pieņemta 2022. gada 29. jūnijā. “Ja ir atcelta caurmēru samazināšana, tad mēs aicinām atcelt arī visu pārējo ar šo lēmumu saistīto pakotni, kuru mēs nebūtu atbalstījuši, šo lēmumu pieņemot”.

B. Baltvilka (Latvijas Dabas fonds) komentē par iepriekšējā punktā izskatīto meža īpašnieku tiesiskās palāvības principu un nepieciešamību ievērot Satversmes tiesas nolēmumu, tiklīdz tas ticis publiski izziņots. Tāpat viņa atzīst, ka Muižnieka minētie riski, ko rada Satversmes tiesas nolēmums, ir pamatoti, taču viņasprāt, mežsaimniekiem būtu jāvērsas pret valsti, pret Zemkopības ministriju, kas ir izdevuši šo nepārdomāto, prettiesisko aktu, un kritika būtu jāvērs uz ministru, kas tolaik bija “pie varas”.

A. Krauze precizē, ka šo aktu nav pieņēmusi ZM, bet gan MK.

A. Malējs atbalsta A. Muižnieka priekšlikumu, vienlaikus paskaidrojot Latvijas Dabas fonda pārstāvei, ka viņu iesniegtā sūdzība Satversmes tiesai bija formulēta ļoti precīzi, tāpēc Satversmes tiesai nebija iespēju skatīt tās normas, kur ciršanas apmēri bija palielināti. Tādēļ šobrīd ir situācija, ka caurmēri līdz 3. bonitātei samazinājumi tiek atcelti, savukārt no 3. bonitātes uz augšu palielinātie caurmēri ir palikuši spēkā. Šī iemesla dēļ, lai atgrieztu situāciju iepriekšējā pozīcijā, Malējs aicina atjaunot tabulu tādu, kāda tā bija pirms 2022. gada 29. jūnija. Un tas atbildīs Satversmes tiesas izpratnei par to, ka stratēģiskai vides novērtējums būs bijis spēkā attiecībā uz šo iepriekšējo tabulu.

L. Enģele komentē, ka arī, gatavojot 2022. gada grozījumus, nav bijis pārliecības, vai tiešām nepieciešamas visa tā pārspīlētā atjaunošana tādā formā ir vajadzīga un lietderīga. Un par ekoloģiskajiem kokiem kompromisa piedāvājums bija uz visām caurmēra cirtēm, ne tikai uz samazinātā caurmēra cirtēm. Tāpēc viņai nav pārliecības, kā tieši balsot. Tāpat arī izsaka šaubas, vai caurmēru iekļaušana pamatnostādnēs nav pārāk vienkāršots skats, jo stratēģiskajam ietekmes uz vidi novērtējumam būtu jābūt izvērstai diskusijai. Turklāt šai pakotnei būtu jāiekļauj arī risinājums, ko darīt ar Eiropas nozīmes biotopiem un kāds tad būs Natura 2000 teritoriju tīkls.

D.Vilkastei nav skaidrs, par ko īsti būs balsojums, un viņa domā, ka jautājums ir daudz kompleksāks. Viņa uzskata, ka VARAM jābalso pret.

J. Priednieks (LOB) piekrīt, ka par atsevišķiem punktiem varētu balsot par, taču rosina visus šos jautājumus iekļaut pie diskusijas pamatnostādnēm.

J. Jansons izsaka viedokli par Satversmes tiesas lēmumu un vēl sekmes ministram noteikumu grozījumu virzīšanā atkārtoti, izsakot atbalstu no mežinieku vidus. Tāpat attiecībā uz ietekmes uz vidi novērtējumu Jansons aicina vērsties pie zinātniekiem atzinumu sniegšanai savlaicīgi.

B. Baltvilka informē par “Zaļā barometra” ietvaros izstrādāto skatījumu, kā šis process tālāk būtu virzāms, uz kādiem nosacījumiem tie būtu gatavi atgriezties pie līdzīgu noteikumu izskatīšanas pēc tam, kad būs izstrādātas pamatnostādnes:

1) tās balstās 1998. gadā pieņemto Meža politiku un ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas principu, kurās ir ņemtas vērā Eiropas bioloģiskās daudzveidības un meža stratēģijas galvenie mērķi un principi un pasākumi meža bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un pārejai uz labai tuvu meža apsaimniekošanu.

2) pamatnostādnēm būs veikts neatkarīgs ietekmes uz vidi novērtējums;

3) pirms grozījumu veikšanas jānodrošina meža aizsardzība, jābūt skaidram plānam, kā tas tiks īstenots vismaz 10 % stingri aizsargāta meža un vēl 20 % kuros apsaimniekošanas prioritāte ir dabas aizsardzība, kas būtu saskaņā ar ES bioloģiskās daudzveidības programmu.

Šo programmu Baltvilka iesaka finansēt no Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna. Runā arī par kompensācijām, kuru finansējums nāk no celmu naudas, nodokļu grozījumiem.

A.Krauze rosina atgriezties pie Muižnieka ierosinājuma par MK noteikumu grozījumu atcelšanu, vienlaikus komentējot, ka daudzi no grozījumos ietvertajiem punktiem, piemēram, par augstvērtīga stādāmā materiāla sagatavošanu, bija vērtīgi un būtu atkārtoti izskatāmi un iekļaujami turpmāko normatīvo aktu izstrādē.

Padomes balsojums par MĪB priekšlikumu atcelt 2022. gada 29. jūnija MK noteikumu grozījumus un atjaunot MK noteikumus to sākotnējā redakcijā:

Balsošanas rezultāts: par – 10; pret – 0; atturas – 2; nebalso – 0.

4. Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes. Ziņo ZM Meža departamenta direktors A. Purs. [Saite uz prezentāciju te:](#)

A.Krauze aicina iekļauties ātros pamatnostādņu jeb stratēģijas izstrādes termiņos, izsakot cerību, ka pirmo dokumenta projektu varētu sagatavot divu mēnešu laikā, līdz 22. jūnijam, lai dotu pietiekamu laiku sabiedriskai apspriešanai un ietekmes uz vidi novērtējumam, to pabeidzot līdz nākamā gada sākumam.

B.Baltvilka izsaka raizes, vai tiks ievērota procedūra dokumenta apspriešanā un savlaicīgā pieņemšanā.

K.Klauss arī pauž bažas, vai būs iespējams iekļauties termiņos, un paredz vismaz gadu vai ilgāk, līdz būs iziets ietekmes uz vidi novērtējums un pārējās procedūras. Izsaka priekšlikumu nākamās piegādes ciršanas apjomus aprēķināt pēc metodikas, kura aprakstīta iepriekšējās pamatnostādnēs un ir izgājusi visus novērtējumus. “Satversmes tiesa ir skaidri noteikusi, ka, ja dokumentam nav spēka, bet tam ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un mērķi nav mainīti, tad tas ir uzskatāms par atbilstošu, lai novērstu liekas, nevajadzīgas diskusijas.”

Padome pieņem zināšanai dienesta sniegto informāciju.

5. Dažādi jautājumi.

Purs jautā VARAM pārstāvei, cik tālu ir ar biotopu skaitīšanas rezultātiem. Vilkaste atbild, ka šis dokuments drīz tiks virzīts starpministriju saskaņošanai.

A. Krauze pateicas visiem par ierašanos.

Sēde tiek slēgta plkst. 11.20.

Meža konsultatīvās padomes priekšsēdētājs

A. Krauze

Protokolēja

I. Zariņa